

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Tavoite on tärkeä ja toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Sivistys, demokratia ja tieteen vapaus muodostavat yhteiskuntamme ja korkeakoulutuksemme arvopohjan. Arvojen tulee ohjata korkeakoulutukseen liittyviä ratkaisuja. Metropolia esittää, että tätä arvopohjaa

lavennetaan kattamaan myös kestävän kehityksen edelläkävijyys. Kestävän kehityksen edelläkävijyydessä korostamme korkeakoulujen muutosvoimaa ja vaikuttavuutta Suomen tulevaisuuden rakentamisessa.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Visioluonnoksessa demokratiaan ja tieteen vapauteen liittyvät toimenpiteet ovat kattavia. Sivistyksen osalta toimenpiteitä tulisi vahvistaa ottaen huomioon myös ammatillinen, käytännön läheinen sivistys, eli miten ihmisinä ja yhteisöinä toimimme sivistyneesti ja edistämme eurooppalaisia arvoja. Toimenpiteissä olisi hyvä eritellä toimenpiteen konkreettinen sisältö yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa.

Kestävän kehityksen edelläkävijyyden toimenpiteisiin ehdotamme:

- Korkeakoulut tukevat henkilöstöään ja opiskelijoitaan osallistumaan kansalaiskeskusteluun, mikä tukee ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja

taloudellisesti kestävä kehitystä globaalisti

- Korkeakoulut vahvistavat yhteiskuntamme muutoskyvykkyyttä ja hyödyntävät toimintaympäristömme murroksia (mm. yhteiskunnallinen murros ja teknologinen murros) kestävä kehityksen ja kasvun rakentamiseksi.

- Korkeakoulut vahvistavat kyvykkyyttään löytää vastauksia aikamme suuriin kysymyksiin.

- Korkeakoulut kantavat vastuuta tulevista sukupolvista. Tähän yhteyteen olisi hyvä tuoda viittaus OKM:n toimenpiteistä nuorten tulevaisuususkon palauttamiseksi.

Tavoitetta tukeviksi toimenpiteeksi voisi lisätä myös korkeakoulutuksen ulkoisen, kansainvälisen arvioinnin uudistamisen. Se pitäisi sisällään mm. Karviin, TSV:hen ja CoARAan liittyviä toimenpiteitä.

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Tavoite on kannatettava ja tärkeä osa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Eryteisesti kannatettavia toimenpiteitä ovat opintoselkokeilu sekä väylä- ja polkuopintojen käytäntöjen yhtenäistäminen ja yhteistyön tiivistäminen toisen asteen kanssa.

Jatkuvan oppimisen rahoituksen ja ohjauksen uudistus on myös erittäin kannatettava toimenpide. Kyseessä on iso kokonaisuus. Nykyajan työelämässä osaamista on uudistettava jatkuvasti ja siihen tarvitaan täydentävää koulutusta sekä tutkintoja pienempiä kokonaisuuksia. Uudistuksessa eri toimijoiden vastuut on selkeytettävä: Mikä on yksilön, työnantajien ja korkeakoulujen rooli jatkuvassa oppimisessa. On myös poistettava osaamisen kehittämisen esteitä, kuten opiskelun mahdollistaminen työttömyyden aikana. Osaamisen päivittäminen ja uudistaminen on usein edellytys työllistymiselle.

Metropolia kannattaa korkeakoulutuksen alakohtaisten tutkintonimikkeiden uudistusta. Tämän tulee sisältää YAMK-tutkintonimikkeiden muuttamisen maisteri-nimikkeeksi kansainvälisen yleisen käytännön mukaisesti. Nykyinen ammattikorkeakoulujen tutkintonimikkeistö perustuu vahvasti ammattinimikkeisiin viittaavaan nimeämislogiikkaan, mikä ei vastaa erityisesti YAMK-tutkintojen yhä geneerisempää ja monialaisempaa sisältöä. Nimeämiskäytännöt ovat myös koulutusalojen välillä epätasapainossa: esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla on käytössä useita nimikkeitä, kun taas liiketalouden alalla nimikkeet ovat selkeästi geneerisempiä. Mikäli mikään olemassa oleva tutkintonimike ei luontevasti kuvaa koulutuksen sisältöä, päädytään usein ratkaisuun, jossa YAMK-tutkinnon nimike määräytyy opiskelijan pohjakoulutuksen perusteella. Tämä aiheuttaa ongelmia, sillä kansainvälistyvän korkeakoulutuksen ja lisääntyvän alanvaihdon myötä korkeakoulut kohtaavat yhä useammin tilanteita, joissa hakijan aiempi tutkinto ei vastaa suoraan mitään olemassa olevaa tutkintonimikettä. Tutkintonimikkeistöä tulisi kehittää siten, että se mahdollistaisi laajalaisemmat

ja monialaisuutta kuvaavat nimikkeet kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti. Tämä lisäksi yhdenvertaisuutta, selkeyttä ja tutkintojen kilpailukykyä sekä kotimaisilla että kansainvälisillä työmarkkinoilla.

Metropolia yhdessä 13 muun ammattikorkeakoulun kanssa ehdottaa ammattikorkeakouluille mahdollisuutta tarjota ammatillisia tohtoritutkintoja. Tavoitteena on saada oikeus myöntää tohtorin tutkintoja niissä ammattikorkeakouluissa, jotka täyttävät laatuvaatimukset arviointiprosessin tuloksena. Uusi ammatillinen tohtoritutkinto painottuu yritysten ja työyhteisöjen kehittämishaasteisiin, jolloin se erottuu tavoitteiltaan yliopistojen myöntämistä tohtoritutkinnoista. Ehdotamme, että osana visiotyötä, OKM selvittää ammattikorkeakoulujen mahdollisuutta tarjota ammatillisia tohtoritutkintoja. Ehdotamme myös, että suomalaisille ammattikorkeakouluille annetaan mahdollisuus ottaa käyttöön professori-nimikkeet vastaavasti kuin useissa eurooppalaisissa ammatillisissa korkeakouluissa on tehty.

Lyhyttutkintojen roolia ja käyttöönottoa on tärkeää selvittää. Metropolia ehdottaa, että selvitys tehdään yhteistyössä työelämän toimijoiden kanssa, jotta lyhyttutkinnot kytkeytyisivät työelämän tarpeisiin. Tärkeää on ottaa huomioon myös, että korkeakouluilla on mahdollisuus kehittää lyhyttutkinnoista kaupallista toimintaa, mistä hyvänä esimerkkinä on ammattikorkeakouluissa käytössä olevat diploma-tutkinnot.

Metropolia ei kannata ehdotusta korkeakoulujen yhteisistä periaatteista läsnä- ja etäopiskelulle. Tämän tulisi kuulua korkeakoulujen autonomiaan ja olla korkeakoulujen itsensä päätettävissä. Metropoliaassa päätös toteuttaa läsnä- ja/tai etäopiskelua perustuu aina pedagogisiin linjauksiin. Päätöksessä otetaan aina huomioon koulutusalojen erot. Esimerkiksi terveys- ja hyvinvointialojen tutkinnoissa on enemmän läsnäopiskelua kampuksella kuin liiketalouden tutkinnoissa. Korkeakouluissa on panostettava opiskelijoiden yhteisöllisyyteen muun muassa opiskelijahyvinvoinnin toimilla varmistaakseen jokaisen opiskelijan kiinnittymisen korkeakouluyhteisöön, vaikka opinnot sisältäisivätkin paljon etäopiskelua. Tärkeintä kuitenkin aina on, että opiskelijat saavuttavat opiskelulle asetetut tavoitteet.

Toimenpiteisiin ehdotamme:

- OKM tekee kokonaisuudistuksen korkeakoulutuksen tutkinto- ja henkilöstönimikkeisiin vastaamaan kansainvälisiä käytäntöjä.
- OKM selvittää ammattikorkeakoulujen mahdollisuutta tarjota ammatillisia tohtoritutkintoja.
- OKM mahdollistaa lyhyttutkintojen roolin ja kiinnostavuuden työelämän näkökulmasta.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Metropolia ehdottaa tavoitteen laajentamista kattamaan myös innovaatio- ja kehittämistoiminnan, jotta tavoite kuvastaisi kokonaisvaltaisesti Suomen korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa tehtävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyötä. Ehdotamme, että tavoite on: Luovat osaajat ja kunnianhimoinen TKI-toiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Visio-ehdotuksessa suurin painopiste on tutkimuksessa ja kehittämisessä, mutta yhteiskuntaa uudistavia ratkaisuja tuottava innovaatiotoiminta on jäänyt vähemmälle huomiolle. Nykyiset tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojärjestelmämme rakenteet ja rahoitus ohjaavat lineaariseen toimintaan eli malliin, jossa perustutkimuksen kautta kuljetaan soveltavaan tutkimukseen ja siitä edelleen mahdollisten innovaatioiden kaupallistamiseen. Tämä on usein pitkä ja kapea kehityskulku, joka ei vastaa nopeasti yhteiskuntamme haasteisiin ja kasvun edistämiseen. Tämän lineaarisen toimintamallin sijaan tai rinnalle tulisi

kehittää TKI-ekosysteemeihin perustuvaa toimintaa, jossa yhteisiä ratkaisuja kehitetään samanaikaisesti ja systeemisesti monien eri kumppaneiden kesken niin, että loppukäyttäjät ovat kehitystyössä mukana. Muutos lineaarisesta TKI-toiminnan mallista systeemiseen TKI-toiminnan malliin on ollut nähtävissä ammattikorkeakoulujen toiminnassa. Tätä kehitystä tulisi nyt vauhdittaa. Ammattikorkeakoulujen vahvuutena on läheinen yhteistyö yritysten ja

muiden organisaatioiden kanssa, mikä nopeuttaa innovaatiotoimintaa ja siinä syntyvien ratkaisujen siirtoa käytäntöön.

Korkeakoulujen TKI-toiminnan ohella myös yrittäjyyden edistäminen on keskeisessä roolissa yhteiskunnan innovaatioiden, työllisyyden sekä kestävän kehityksen ja talouskasvun vauhdittamisessa. Korkeakouluissa yrittäjyyden edistäminen ei rajoitu vain yrityksen perustamiseen liittyvien taitojen opettamiseen, vaan se tarkoittaa myös yrittäjämäisen ajattelutavan kehittämisestä kaikilla koulutusaloilla.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Toimenpiteisiin ehdotamme:

- Lisätään innovaatiotoimintaa ja yrittäjyyttä tukevia toimenpiteitä
- Painotetaan toimenpiteissä TKI-toiminnan perustavanlaatuista muutosta: siirtymistä lineaarisista ajattelu- ja toimintamalleista kohti systeemisiä ajattelu- ja toimintamalleja.
- Jälkimmäistä mittavaa muutosta tuetaan myös tätä vauhdittavalla rahoitusmallilla.

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Metropolia ehdottaa, että tätä tavoitetta lavennetaan kattamaan korkeakoulujärjestelmätason uudistus ja yksittäisten korkeakoulujen tasolla tapahtuva

uudistuminen. Esitämme, että tavoite on: Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuskestävää korkeakoulujärjestelmää: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Visiossa on korostettava koko korkeakoulujärjestelmän pitkäjänteistä ja systeemistä uudistumista, lineaarisen ja pirstaleisen uudistumisen sijaan. Uudistumisen näkökulmina huomioidaan siten muun muassa korkeakoulurakenne, työnjako, profiilit, ekosysteeminen yhteistyö alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasoilla sekä digitaalinen infrastruktuuri korkeakouluissa. Uudistumisessa tulee ottaa huomioon ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen erilaiset tavoitteet, tehtävät ja roolit ja niihin liittyvät toimenpiteet. OKM:n ohjauksen tulee tukea tällaista kokonaisvaltaista, systeemistä uudistumista.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Metropolia pitää erityisen tärkeänä sitä, että visioluonnoksessa tunnistetaan kansainvälisen yhteistyön tärkeys. Suurin osa suomalaisista korkeakouluista on mukana eurooppalaisissa yliopistoalliansseissa, joiden tavoitteena on kehittää eurooppalaisten korkeakoulujen globaalia

kilpailukykyä, vetovoimaa, koulutusta, tutkimusta ja innovaatioita, sekä vaalia eurooppalaisia arvoja ja lisätä henkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuutta. Allianssit ovat

korkeakouluille erinomaisia mahdollisuuksia oman toiminnan kehittämiseksi ja eurooppalaiseen koulutukseen vaikuttamiselle sekä lisäämään mahdollisuuksia lisärahoituksen saamiseksi Suomeen. Allianssit vahvistavat EU:n yhtenäisyyttä ja sitä kautta myös turvallisuutta erityisesti kriittisillä ja strategisilla aloilla. Allianssien merkitys korkeakoulutuksen kehitykselle tulisi tunnistaa visiossa sekä tukea niiden toimintamahdollisuuksia vastaavasti kuin monissa Euroopan maissa tehdään.

Metropolia ei kannata yhdenmukaisia yhteistyön käytäntöjä yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa T&K-yhteistyön sujuvoittamiseksi. Kyseinen toimenpide on ristiriitainen profiloitumista koskeva toimenpiteen kanssa. TKI-yhteistyön edistäminen yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa tulisi olla korkeakoulujen autonomian piirissä.

Metropolia esittää, että korkeakoulujärjestelmää ja yksittäisiä korkeakouluja koskevat toimenpiteet erotetaan toisistaan. Tarvittavilta osin eritellään toimenpiteet myös yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa.

Korkeakoulujärjestelmätasoisin toimenpiteisiin esitämme:

- Duaalimallin säilyttäminen ja toimenpiteet ammattikorkeakoulujen menestyksen edellyttämiseksi. Korkeakoulujärjestelmää tulee kehittää yhdenvertaisuutta ja kummankin sektorin omia tehtäviä kunnioittavilla ja edistävillä tavoilla.

- Uudistetaan korkeakoulujärjestelmää kokonaisvaltaisella lähestymistavalla oppijälhtöisen elinikäisen oppimisen järjestelmän suunnassa. Tämä tarkoittaa

muutosta oppijälhtöiseen ja systeemiseen ajattelutapaan, jossa oppiminen nähdään jatkuvana toimintana koko elämän ajan sekä erilaisissa elämän

tilanteissa. Järjestelmätason uudistamisessa on tärkeää huomioida jatkumo peruskoulutuksesta toiselle asteelle (lukiot ja ammattopistot), ja sieltä

korkeakouluihin sekä erilaiset elinikäisen oppimisen toimijat ja kontekstit, kuten kolmas sektori ja työelämä.

- Suomen kestävä kasvun, uudistumisen ja kokonaisturvallisuuden vahvistaminen Tutkimus ja innovaationeuvoston laatimien kansallisten TKI-valintojen mukaisesti (viittaus Kansalliset TKI-politiikan ja -toiminnan strategiset valinnat, Valtioneuvosto 2026)

- Kansalliset ja EU-tasoiset digitalisointiin ja tekoälyn hyödyntämiseen liittyvät toimenpiteet. Huomioida tulisi myös valmistautuminen murroksellisiin

teknologioihin, jotka tulevat muuttamaan perusteellisesti tapoja, joilla yhteiskunta, talous, työelämä korkeakoulut ja yksilöt toimivat. Esimerkiksi tekoäly

murroksellisena teknologiana ei ole vain työkalu, vaan yleiskäyttöteknologia, joka tulee vaikutuksiltaan vertautumaan sähkөөn ja internetiin.

Korkeakoulukohtaiset toimenpiteet (autonomian piirissä):

- Korkeakoulujen välinen työnjako ja profiloituminen
- Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön vahvistaminen
- Korkeakoulujen omat digitalisaatioon ja tekoälyn hyödyntämiseen liittyvät toimenpiteet

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Lähtökohtaisesti rahoituksen monipuolistuminen on hyvä asia. Samaan aikaan on tärkeää, että perusrahoitus on riittävällä tasolla, sillä suurin osa rahoittajista (esim. EU) vaatii myös omarahoitusosuutta. Lisäksi tutkimusinfrastruktuurit vaativat jatkuvaa päivitystä, jota rahoitusinstrumentit harvoin rahoittavat. Erityisesti tekoäly ja nousevat teknologiat vaativat strategista rahoittamista. Tämän vuoksi valtionrahoituksen riittävä taso on välttämätöntä

korkealuokkaisen TKI-toiminnan takaamiseksi.

Metropolia kannattaa selvitystä yksityisen rahoituksen lisäämisestä korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa. Visioluonnoksen toimenpiteet ovat kaikki tarpeellisia. Mainittujen toimenpiteiden lisäksi ehdotamme korkeakoulutukseen liittyvän lainsäädännön kokonaistarkastelua mahdollisten esteiden poistamiseksi, esimerkiksi kansainvälisessä liiketoiminnassa. Kannatamme myös toisen korkeakoulututkimuksen maksullisuutta sekä selvitystä perä EU- ja ETA-maiden kansalaisilta lukuvuosimaksuja, mikä on yleisenä käytäntönä muutamissa muissa Euroopan maissa, kuten Alankomaissa, Virossa ja

Latviassa.

Toimenpiteisiin ehdotamme:

- Ehdotamme, että tavoitteen toimenpideosiossa rahoituksen monipuolistamiseen liittyvät toimenpiteet kootaan yhdeksi selkeäksi kokonaisuudeksi, mukaan lukien jatkuva oppiminen.
- Korkeakoulutuksen rahoitukseen liittyvän lainsäädännön kokonaistarkastelu.
- Nostetaan vaikuttavuusperusteinen rahoitus suoritusperusteisen rahoituksen rinnalle.

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuosittelujen kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosittelukokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

-

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio tarvitsee yhteisen tulevaisuuskuvan, joka tämänhetkisestä luonnoksesta puuttuu. Millainen Suomi on vuonna 2040 ja mitä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kautta on silloin saavutettu? Hyvänä esimerkkinä voimme pitää peruskoulun visiota, jossa koulu on elämää varten: merkityksellistä elämää, elämäyhdessä ja elämää maapallolla. Peruskoulun tulevaisuus rakentuu sivistyksen, merkityksellisyyden, toivon, toimijuuden ja yhteisen hyvän varaan. Voisimme sanoa, että korkeakoulutus rakentuu näiden samojen peruseriaatteiden sekä kestävästä kehityksen, demokratian ja vapaan tieteen varaan.

Viimeisenä kehitysehdotuksena nostaisimme esiin sen, että osassa toimenpiteissä on epäselvää, kuka niistä vastaa. Jotta vision toimeenpano on todella mahdollinen ja onnistumiselle on edellytykset, on määriteltävä selkeästi mikä on korkeakoulujen vastuulla, mistä vastaa OKM ja mikä on muiden toimijoiden vastuulla.

Lopuksi haluamme kiittää koko Metropolian korkeakoulu yhteisön puolesta osallistavasta ja yhteisöllisestä visioprosessista. OKM on viestinyt korkeakoulukentälle koko visiotyön ajan avoimesti ja tiiviisti sekä olemme voineet vaikuttaa vision syntyyn monissa eri vaiheissa. Vision rakentaminen ei ole helppoa näinä epävarmuuden aikoina. Mutta sitä suuremmalla syyllä tarvitsemme toivoa luovan vision, jota yhdessä tavoittelemme. Tämä on juuri sopiva

hetki vaikuttaa mihin suuntaan viemme Suomea.

9. Muut kommentit

-

Konkola Riitta
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy

Pekkarinen Laura
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy - Riitta Konkola